

Motīvu konsultatīvās grupas ziņojums

2025. gada janvāris

Motīvu konsultatīvā grupa

Kopsavilkums

Motīvu konsultatīvā grupa (MKG) ir neatkarīga dažādu nozaru ekspertu grupa, kuru 2024. gada janvārī izveidoja Eiropas Centrālā banka (ECB). Tās uzdevums ir sagatavot priekšlikumus par vēstījumiem un motīviem, kas ilustrē divas nākotnes euro banknošu tēmas, kuras Padome izvēlējās 2023. gada novembrī, proti, "Eiropas kultūra" un "Upes un putni".

Grupas mērķis bija sagatavot abām tēmām priekšlikumus, ietverot motīvus, kas būtu pieņemami visā eurozonā un kas cilvēkiem viegli varētu likties tuvi. Grupas mērķis bija arī rast līdzsvaru starp motīviem, kas sabiedrībā ir plaši atpazīstami, un motīviem, kas ir mazāk zināmi, taču ar lielu vēsturisku nozīmi, īpaši saistībā ar indivīdiem, mākslu, ēkām un vietām. Visa procesa laikā MKG apzinājās sarežģīto uzdevumu pārstāvēt visas eurozonas valstis un atrast tādus motīvus, kurus Eiropas pilsoņi ar dažādu dzīves gājumu uzskatītu par pieņemamiem un tuviem.

MKG izpildījusi savu uzdevumu un sagatavojusi priekšlikumus par četriem vēstījumiem (divi vēstījumi tēmai "Eiropas kultūra" un divi – tēmai "Upes un putni"), kurus tā uzskata par piemērotiem iespējamiem risinājumiem dalībai dizaina konkursā.¹ Tēmai "Eiropas kultūra" MKG kā piemērotas iespējas izvēlējās vēstījumus "Kopīgās kultūrtelpas" un "Sievietes kā Eiropas kultūras centrālās personas", savukārt tēmai "Upes un putni" – "Daba kā kultūra" un "Noturība daudzveidībā".

Attiecībā uz vienu no tēmas "Eiropas kultūra" vēstījumiem (proti, "Kopīgās kultūrtelpas") ierosinātas trīs iespējas, kā to varētu ilustrēt. Tālāk apkopoti visu priekšlikumu galvenie elementi. Katrs priekšlikums ietver aprakstu par attiecīgo vēstījumu un ar to saistītajiem motīviem, kā arī to, kā vēstījums atspoguļots sērijās un banknotes aversā un reversā. Sīkāka informācija par priekšlikumiem sniegta 1. pielikumā. 2. pielikumā iekļauti citi grupas apspriestie vēstījumi un motīvi, kuri netika atlasīti priekšlikuma izstrādei.

Tika veiktas sākotnējās pārbaudes, lai konstatētu jebkāda veida iespējamu reputācijas risku vai pretrunas, kas saistītas ar priekšlikumiem, un tādējādi grupa varēja pabeigt pašreizējo stāstu un motīvu priekšatlases sarakstu. Taču tiks veiktas vēl citas pārbaudes un pārbaužu process vēl nav pabeigts. Pirms dizaina konkursa uzsākšanas sīkāk jāizvērtē riski un tiesības saistībā ar viena atsevišķa vēstījuma un ar to saistīto motīvu izmantošanu.

¹ Vēstījumi visā dokumentā sakārtoti alfabētiskā secībā.

Eiropas kultūra

Kopīgās kultūrtelpas

Vēstījums

Cilvēki Eiropā gadsimtiem ilgi dalījušies ar savu radošumu, zināšanām un prasmēm, veidojot mūsu kolektīvo Eiropas kultūru. Skolas, universitātes, bibliotēkas, teātri, stadioni, sabiedriskie laukumi un muzeji ir telpas, kurās cilvēki piedalās kultūras aprītē un piedzīvo svarīgus dzīves mirkļus. Tieši šajās vietās mēs veidojam nepārtrauktības un kopienas sajūtu, kas mūs saista ar pagātni un iedvesmo mūsu nākotnes redzējumu.

Ierosinātas trīs iespējas, kā ilustrēt vēstījumu "Kopīgās kultūrtelpas". Attiecībā uz katru iespējamo risinājumu 1. pielikumā sniegta detalizēta informācija par to, kā vēstījums atspoguļots sērijās un banknotes aversā un reversā.

Motīvi

1. iespēja. Esošās ēkas un telpas

Banknošu aversā būs redzamas mūsdienīgas ēkas vai telpas, kurās notiek kopīgas kultūras aktivitātes, kā arī šajās aktivitātēs iesaistītie cilvēki. Reversā būs redzamas tāda paša veida vēsturiskas ēkas vai telpas kā aversā attēlotās.

2. iespēja. Aktivitātes un telpas

Banknošu aversā būs redzamas tipiskas kopīgas kultūras aktivitātes un cilvēki, kas iesaistīti šajās aktivitātēs. Attēlotā vide būs mūsdienīga, telpas un cilvēki būs izdomāti. Reversā būs redzamas vēsturiskas ēkas un kultūrtelpas, kurās norisinās šīs darbības.

3. iespēja. Aktivitātes un gleznas

Tāpat kā 2. iespējā banknošu aversā būs redzamas tipiskas kopīgas kultūras aktivitātes un cilvēki, kas iesaistīti šajās aktivitātēs. Attēlotā vide būs mūsdienīga, telpas un cilvēki būs izdomāti. Reversā būs attēlotas gleznas vai detaļas no gleznām, kas parāda tāda paša veida aktivitātes un telpas, kā redzams reversā. Gleznas, kas datētas no renesanses līdz 19. gadsimta beigām, izvēlētas atbilstoši to tematikai un netiek izmantotas hronoloģiskā secībā.

Ieguvumi un riski

Izvēlētie motīvi attēlo dažas no visbiežāk izmantotajām telpām, kurās tiek radīta un kopīgi baudīta Eiropas kultūra. Motīvi saista tagadni un pagātni, tradīcijas un laikmetīgo kultūru. Sarežģīts uzdevums bija atrast motīvus, kas būtu pietiekami

reprezentatīvi dzimumu un ģeogrāfiskās daudzveidības ziņā, bet vienlaikus būtu labi pazīstami un pieejami sabiedrībai.

Sievietes kā Eiropas kultūras centrālās personas

Vēstījums

Cauri gadsimtiem sociālie ierobežojumi un ar dzimumu saistīti aizspriedumi lieguši sievietēm ieņemt lomu, ko viņas varētu un ko viņām vajadzētu ieņemt Eiropas kultūrā un zinātnē. Neraugoties uz šiem ierobežojumiem, daudzām izcilām sievietēm izdevies pārvarēt šīs barjeras un kļūt par spožām personībām radošuma un jauninājumu jomā. Cildinot sešas ievērojamas personas un viņu sasniegumus, mēs uzsveram Eiropas kopīgo kultūras mantojumu un ilustrējam tās vērtības – vienlīdzību un iekļautību.

Motīvi

Banknošu aversā būs redzami dažu izcilāko sieviešu portreti, kuras devušas vislielāko ieguldījumu Eiropas zinātnē un kultūrā. Reversā tiks parādīti viņu sasniegumu un darba piemēri.

Ieguvumi un riski

Vēstījums ir vienkāršs un viegli saprotams. Ierosinātās personas un viņu darbība un sasniegumi atbalsta vairumu Eiropas Savienības (ES) pamattiesību. Vēstījums aptver vairākus gadsimtus un uzsver Eiropas sieviešu lomu zinātnē un kultūrā, kas sniedzas tālu aiz Eiropas robežām. Tas atspoguļo arī Eiropas nostāju attiecībā uz sieviešu stāvokli. No otras puses, fakts, ka nav ietverti vīrieši, varētu tikt interpretēts kā dzimumu diskriminācijas zīme.

Upes un putni

Daba kā kultūra

Vēstījums

Eiropas mākslinieciskā iztēle un zinātniskā izdoma nesaraujami saistās ar tās ekoloģisko bagātību un daudzveidību. Uz banknotēm attēlotas upes un putni – dabas spēki, kas vienmēr ir kustībā, – kā tos cauri gadsimtiem iztēlojušās Eiropas nemitīgi mainīgās kultūras. Katras banknotes vizuālais stils balstās uz mūsu kopīgās vēstures dažādo laikmetu mākslinieciskajām un kultūras iezīmēm. Eiropas daba un kultūra izpaužas kā vienas dinamiskas, pastāvīgi atdzimstošas enerģijas divējās sejas, kas ir ceļā no tālās pagātnes uz ilgtspējīgu nākotni.

Motīvi

Banknošu aversā attēlotie motīvi atspoguļo putnus upju dzīvotnēs, iedvesmojoties no attiecīgo laikmetu mākslinieciskajām iezīmēm. Upes dzīvotnes atrodas dažādos upes posmos – no to iztekas līdz jūrai. Reversā redzami dažādu laikmetu priekšmeti un artefakti, kas atveidoti attiecīgā perioda laikmetīgās mākslas iedvesmotā stilā. Attēli nav burtiski uztverami, to iedvesmas avots ir attiecīgo periodu vizuālā valoda.

Ieguvumi un riski

Motīvos ir apvienoti divi aspekti, kas sabiedrības aptaujās izgaismojās kā vispievilcīgākie Eiropas iedzīvotājiem – daba un kultūra. Sarežģīts uzdevums bija, spēlējoties ar dažādiem vizuālajiem stiliem, vienlaikus saglabāt saskaņotas sērijas izjūtu un koncentrēties uz skaidru sižeta līniju.

Noturība daudzveidībā

Vēstījums

Upes un putni nepazīst robežas. Tie brīvi plūst pa visu Eiropu.

Eiropa ir politikas un kultūras ekosistēma, kurā veseluma spēku nosaka dažādo daļu bagātība, plūdums un daudzveidība. Mums piemīt noturība, jo mūs vieno daudzās dažādās kultūras, idejas un vēstures notikumi. Katrs elements palīdz uzturēt visus pārējos. Tas pats attiecas uz mūsu dabiskajām ekosistēmām. Upes un putni vienmēr ir kustībā un pielāgojas. To formas ir neaptverami dažādas. Uz banknotēm tie mums atgādina, ka, lai uzturētu dzīvību, mums ir jāsargā tās daudzveidība.

Motīvi

Motīvos izsekoti dažādie upes posmi – no to iztekas līdz jūrai. Aversā attēlota putnu daudzveidība dažādās to upju dzīvotnēs. Reversā redzams, kā katrs upes posms atbalsta atšķirīgu cilvēka dzīves aspektu. Šo Eiropas ainavu daudzveidība ir tas, kas nodrošina cilvēku noturību, saskaroties ar nopietnām vides problēmām.

leguvumi un riski

Motīvi ir cilvēkiem tuvi, tie atspoguļo sugas, ainavas un darbības, kuras lielākā daļa cilvēku var atpazīt un saprast. Tā kā tie ir nacionāli neitrāli, tie ir tuvi arī lielai daļai valstu un cilvēkiem ar dažādu dzīves gājumu. Tie ir arī būtisks Eiropas vides tiesību aktu, piemēram, Ūdens pamatdirektīvas un Putnu direktīvas, iemiesojums. Sarežģīts uzdevums būs skaidri paust vērtību, ko cilvēkiem sniedz daba, piemēram, ūdensapgādi, atpūtu un lauksaimniecību, vienlaikus uzsverot ilgtspējas nepieciešamību.

© European Central Bank, 2025

Postal address 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telephone +49 69 1344 0
Website www.ecb.europa.eu

All rights reserved. Reproduction for educational and non-commercial purposes is permitted provided that the source is acknowledged.

For specific terminology please refer to the [ECB glossary](#) (available in English only).

PDF	ISBN 978-92-899-6869-0,	doi:10.2866/981739	QB-09-24-686-LV-N
HTML	ISBN 978-92-899-6864-5,	doi:10.2866/463118	QB-09-24-686-LV-Q